

Ing. Marcel Nekoranec , hlavný kontrolór obce Vysoká nad Kysucou

**Stanovisko hlavného kontrolóra obce Vysoká nad Kysucou
k návrhu rozpočtu na rok 2024 a viacročného rozpočtu obce na
roky 2025 – 2026 .**

V súlade s § 18f, odsek 1, písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám stanovisko k návrhu rozpočtu obce na rok 2024 a k viacročnému rozpočtu obce na roky 2024,2025,2026. Stanovisko bolo spracované na základe predloženého návrhu.

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákonov:

- č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady na základe, ktorého a v súlade s príslušnými paragrafmi tohto zákona je vydané aj VZN obce o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.
- č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve
- nariadenie vlády č.668/2004 Z.z. o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve v znení neskorších predpisov.
- č.493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti
- č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace právne normy.
- Návrh rozpočtu bol spracovaný aj v súlade s ostatnými všeobecne záväznými nariadeniami obce Vysoká nad Kysucou.

Návrh rozpočtu bol zverejnený v obci obvyklým spôsobom v zákonom stanovenej lehote t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p.

2. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42 v znení neskorších predpisov vydaného podľa §4 ods.4 zákona č.523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie. Povinnosť uplatňovať rozpočtovú klasifikáciu sa vzťahuje na všetky subjekty verejnej správy.

Návrh rozpočtu bol spracovaný aj podľa príručky na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 vydanéj ministerstvom financií pod. číslom: MF/008193/2023-411 v súlade s §14 zákona č.523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov. Návrh rozpočtu na rok 2024 je predložený na schválenie v rozsahu podľa §10 ods.4 zák.č.583/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov. Rozpočet sa podľa tohto

ustanovenia predkladá na schválenie v členení minimálne na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie.

Dodrzaná bola aj podmienka zák.č.583/2004 Z.z. §10 ods.3 , ktorý ustanovuje, že rozpočet obce sa vnútorne člení na :

- a) bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet)
- b) kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet)
- c) finančné operácie

Podľa ustanovení §4 ods.5 zák.č.583/2004 Z.z. rozpočet obce obsahuje aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce t.j. rozpočet obce musí byť vytvorený aj ako programový.

Obec je povinná poskytovať do rozpočtového informačného systému pre samosprávu (RISSAM.rozpočet) údaje o schválenom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a rozpočtov na nasledujúce roky viacročného rozpočtu najneskôr do 20 kalendárnych dní odo dňa schválenia rozpočtu orgánom obce t.j. obecným zastupiteľstvom. Ak je rozpočet obce na nasledujúci rozpočtový rok schválený do 31.decembra bežného roka obec poskytne údaje schváleného rozpočtu v členení minimálne na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie najneskôr do 10.januára nasledujúceho rozpočtového roka .

3. *Východiská tvorby návrhu rozpočtu*

Návrh rozpočtu vychádza z návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 – 2026 a z vývoja hospodárenia obce v roku 2023 a v predchádzajúcich sledovaných rokoch.

4. *Tvorba návrhu rozpočtu*

Viacročný rozpočet je strednodobým ekonomickým nástrojom finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce na tri rozpočtové roky.

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v členení podľa §9 ods. 1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok – rok 2024,
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2025,
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2026.

Viacročný rozpočet na roky 2024 – 2026 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok je záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky nie sú záväzné, majú len orientačný charakter, ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch.

Vo viacročnom rozpočte na roky 2024 – 2026 sú vyjadrené finančné vzťahy k ŠR v rámci financovania prenesených kompetencií štátu, finančné vzťahy k štátnym fondom, k zriadeným a založeným právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám, ktorým sa poskytujú prostriedky z rozpočtu, k rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov.

5. Charakteristika návrhu rozpočtu

Rozpočet na rok 2024

Navrhovaný rozpočet predstavuje nasledovné objemy finančných prostriedkov:

Bežný rozpočet

	Návrh 2024
Bežné príjmy celkom	2 373 223 €
Bežné výdavky celkom	2 246 687 €
+ prebytok, - schodok	+ 126 536 €

Kapitálový rozpočet

	Návrh 2024
Kapitálové príjmy celkom	166 615 €
Kapitálové výdavky celkom	179 620 €
+ prebytok, - schodok	- 13 005 €

Celkový rozpočet obce

	Návrh 2024
Príjmy celkom	2 539 838 €
Výdavky celkom	2 426 307 €
+ prebytok, - schodok	+ 113 531 €

Bežný rozpočet spĺňa podmienku §10 ods.7 zák.č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách kde je stanovené, že bežný rozpočet je obec povinná zostaviť ako vyrovnaný alebo prebytkový . Bežný rozpočet na rok 2024 je postavený ako prebytkový.

Kapitálový rozpočet je postavený ako schodkový. Kapitálový rozpočet sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. Kapitálový rozpočet sa môže zostaviť aj ako schodkový, čo je prípad nášho rozpočtu a tento schodok možno kryť zostatkami finančných prostriedkov obce z minulých rokov, návratnými zdrojmi financovania, alebo prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku .

Finančné operácie :

	Návrh 2024
Príjmy finančné operácie celkom	100 587 €
Výdavkové finančné operácie celkom	214 118 €
+ prebytok, - schodok	- 113 531 €

Celkový rozpočet obce vrátane finančných operácií

	Návrh 2024
Celkový objem zdrojov	2 640 425 €
Použitie zdrojov celkom	2 640 425 €
+ prebytok, - schodok	0 €

Plánovaná príjmová a tým aj výdavková časť rozpočtu obce Vysoká nad Kysucou na r.2024 je v prevažnej miere závislá na výnose dane poukázanej územnej samospráve t.j. na poukázanom podiele na dani z príjmov fyzických osôb, ktorý je prerozdeľovaný daňovým úradom a závisí od reálneho výberu daní v r.2024. Vzhľadom na to, že ešte nie sú zverejnené štatistické údaje a podiel obcí na výnose DPFO pre r.2024 je tento príjem navrhnutý čiastočne na základe reálneho príjmu z predchádzajúceho rozpočtového obdobia t.j. roku 2023 a podľa aktuálneho odhadu založeného na prognóze MF SR na r. 2024 na predpoklade vyrovnaného rozpočtu vrátane odhadovanej výšky podielu na DPPO na r.2024 spolu v celkovej výške 1 171 651 €, pričom výška predpokladaného výnosu dane na r.2024 poukázanej územnej samospráve bude pravdepodobne nižšia ako v r.2023. Po zverejnení východiskových štatistických údajov a rozpočtových podielov obcí a VÚC na výnose daní z príjmov FO pre r.2024 bude potrebné upraviť v rozpočte tento príjem podľa ministerstvom financií zverejnenej sumy pre obec Vysoká nad Kysucou na r.2024 .

Celkový rozpočet základnej školy s materskou školou E.A.Cernana na prenesený výkon štátnej správy je v navrhovanom rozpočte plánovaný v sume 749 230 €. Takto navrhovaná výška finančných prostriedkov na tento prenesený výkon štátnej správy je navrhnutá na základe rozpočtového roku 2023 s výhľadom pre r.2024 a s ohľadom na stav žiakov eduzberu k 15.9.2023 . Presnú výšku finančných prostriedkov na tento prenesený výkon štátnej správy bude potrebné upraviť rozpočtovým opatrením podľa Ministerstvom školstva vedy a výskumu zverejnenej tabuľky normatívnych finančných prostriedkov vo verzii V_1 na r.2024.

Celkový rozpočet materskej školy je plánovaný vo výške 250 413 € a z toho transfer materskej školy od obce je vo výške 225 936 € . Plánovaný rozpočet pre školskú jedáleň je vo výške 82 045 €, z čoho transfer pre školskú jedáleň od obce je vo výške 52 045 € a bude závisieť aj od vlastných príjmov ŠJ, či takto navrhovaný rozpočet ako celok bude postačujúci. Ďalšími originálnymi kompetenciami obce sú ŠKD, kde je celkový rozpočet plánovaný vo výške 56 828 € a z toho transfer od obce je plánovaný vo výške 49 028 €. na záujmové vzdelávanie je plánovaný transfer od obce vo výške 7 700 €. Suma celkovej dotácie, ktorá bude určená vo všeobecnom záväznom nariadení o financovaní originálnych

kompetencií obce Vysoká nad Kysucou musí zohľadňovať vyššie uvedené skutočnosti, tak aby boli pokryté všetky reálne potrebné výdavky na činnosti týchto originálnych kompetencií.

Navrhovaný rozpočet nepredpokladá nárast v príjmoch z poplatku za komunálne odpady a predpokladá nárast príjmov z daní z nehnuteľnosti oproti r.2023, čo zohľadňuje návrh zvýšenia sadzieb v príslušnom VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v obci Vysoká nad Kysucou. Zvyšovanie miestnych daní je hlavne z dôvodu inflácie a predpokladaného výpadku DPFO na r.2024, preto musí obec tieto výpadky kompenzovať, aby pokryla aspoň z časti náklady na činnosti samosprávy v nasledujúcom rozpočtovom období t.j. r.2024. Obec nepristúpila k zvýšeniu poplatku za komunálne odpady vzhľadom k tomu, že výška poplatku vo VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v obci Vysoká nad Kysucou zohľadňuje potrebné náklady na vývoz a uskladnenie predpokladaného množstva odpadov v r.2024. K tomu, že na r.2024 nie je potrebné zvyšovať poplatok za komunálny odpad prispieva aj triedenie jednotlivých zložiek odpadu ako plasty, sklo, viacvrstvové nápojové obaly-ekopaký a obaly z kovu. Naplnenie predpokladaných príjmov v r.2024 je však podmienené výberom poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad a výberom miestnych daní v zmysle príslušného VZN. V tejto oblasti je nutné venovať maximálne úsilie na ďalšie zvyšovanie vyseparovaného množstva odpadu, ktoré nám redukuje množstvo uskladnených odpadov a tým znižuje aj náklady na tieto činnosti.

U výdavkov verejnej správy je predpokladané čerpanie výdavkov v objeme 647 728 € a vychádzalo sa z čerpania za uplynulý rok a potreby na nasledujúce rozpočtové obdobie roku 2024 so zohľadnením potreby osobných nákladov, ceny energií a PHM, ktoré majú vplyv na výšku tejto položky rozpočtu ako aj z potreby všeobecného materiálu, poštových služieb, telekomunikačných služieb a ostatných činností spojených s verejnou správou. Vysoké ceny energií sú v rozpočte zohľadnené, ale vzhľadom na to, že celkové ceny na r.2024 nie je možné presne odhadnúť, tak je možné, že v r.2024 bude ešte potrebná úprava rozpočtu rozpočtovým opatrením za účelom dofinancovania predmetných položiek rozpočtu. Položky osobných nákladov budú oproti r.2023 vyššie z dôvodu navýšenia platov zamestnancov štátnej a verejnej správy od 1.9.2023 o 10%, ktoré boli vo výdavkovej časti rozpočtu v r.2023 v mesiacoch september 2023 až december 2023, ale v rozpočte na r.2024 budú od 1.1.2024 do 31.12.2024. Celkovo hodnotím výdavky verejnej správy ako úsporné.

Doporučujem OZ objem finančných prostriedkov v jednotlivých položkách rozpočtu pripomenkovať a na základe konsenzu stanoviť ich konečnú výšku, tak aby bol rozpočet ako celok vyrovnaný alebo prebytkový.

Doporučoval by som OZ stanoviť priority na r.2024 a podľa nich stanoviť výšku potrebných finančných prostriedkov a spôsob ich krytia.

Celkovo je navrhovaný rozpočet obce na r.2024 vyrovnaný, čím je splnená základná podmienka ustanovená § 10, ods. 7, zák. č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

ZÁVER

Návrh rozpočtu obce vychádza z návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 – 2026 a z vývoja hospodárenia obce v predchádzajúcom rozpočtovom období. Celkový rozpočet obce na r.2024 je navrhovaný ako vyrovnaný a je spracovaný v súlade so zák.č.523/2004 Z.z. a zák.č.583/2004 Z.z. a zároveň zohľadňuje ustanovenia zák.č.582/2004 Z.z. a zák.č.564/2004 Z.z. . Na základe vyššie uvedených skutočností **odporúčam** obecnému zastupiteľstvu predložený návrh rozpočtu po zapracovaní pripomienok schváliť .



Ing. Marcel Nekoranec
hl.kontrolór obce

Vysoká nad Kysucou 04.12. 2023